

Měsíčník EU aktualit

Číslo 9,
červen 2004

strana 2	Komise vybírá 14 pilotních projektů iniciativy KnowREG
strana 4	Politické priority a finanční perspektiva 2007-13 z pohledu EESC
strana 6	Obchodní a ekonomická dohoda mezi EU a Ruskem
strana 6	Analýza ECB: Transfer kreditních rizik v evropském bankovníctví
strana 9	Téma měsíce:
Společná zemědělská politika
Evropské unie

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.
Olbrachtova 1929/62
140 00 Praha 4
tel.: +420 261 073 308
fax: +420 261 073 004

EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník
manažer EU Office
+420 261 073 019
pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička
+420 261 073 484
jjedlicka@csas.cz

Andrea Kadlečková
+420 261 074 491
akadleckova@csas.cz

Alena Smolíková
+420 261 073 308
asmolikova@csas.cz

pod záštitou p. Pavla Kysilky
hlavního ekonoma České spořitelny

Vážený čtenáři,

již máme příležitost vyhodnotit první efekty spojené s naším členstvím v Evropské unii a za uplynulý měsíc skutečně k žádným radikálním proměnám nedošlo. Uvažujeme-li nad dopady našeho členství v EU, je korektnější v první řadě zvolit delší časový horizont hodnoceného období a současně se zamyslet nad tím, co vlastně hodnotíme. Tedy určit si pokud možno co nejpřesněji a nejostřeji laťku a kritérium pro naše hodnocení a jeho následnou interpretaci. Ačkoliv se s tímto pohledem osobně příliš neztotožňuji, představuje od doby velmi pokročilého stupně předvstupní fáze, vlastně až do současnosti, jedno z legitimních kritérií pro hodnocení dopadů našeho členství v EU rovněž odpověď na otázku, zda naše země je a bude čistým příjemcem nebo přispěvatelem vůči finančním nástrojům EU.

Přestože tato úvaha podle mého názoru příliš zavání hokynářským až pasivním náhledem na naše členství v EU, je bezesporu legitimní. Pro její korektní odhalení je třeba využít celý rejstřík toho, co v sobě obsahuje kalkulace našich příspěvků a přínosů v náš prospěch. Na straně jedné je to jakýsi členský příspěvek, jehož výši lze vymezit přibližně částkou 17 miliard Kč pro alikvotní část roku 2004. Na straně druhé se jedná o výši přímých plateb a obdobných nárokových titulů pro naše zemědělce v řádu přibližně 7 mld. Kč, plus potenciál pro čerpání prostředků z celého spektra finančních nástrojů regionální politiky EU ve výši zhruba 23 mld. Kč pro letošní rok. Finanční bilanci bude zlepšovat i dočerpávání předvstupní pomoci. Vedle toho existuje ještě další široká škála nástrojů, obvykle spravovaných přímo příslušnými generálními ředitelstvími Evropské komise, kupříkladu na podporu znalostní ekonomiky, vzdělávání, vědy a výzkumu, podnikatelské aktivity, apod. Jako příklad uveďme KnowREG, edukativní programy Erasmus či Leonardo, celý systém víceletých rámcových programů, apod.

A právě podstatné součásti jednotlivých složek předchozí úvahy jsou dále detailněji rozpracovány v tomto čísle Měsíčníku EU aktualit. Pro hlavní téma čísla jsme tentokrát zvolili detailnější pohled na klíčovou konstantu oné příjmové strany – Společnou zemědělskou politiku a její systém financování. V Kalendáriu pak čtenář nalezne odkazy na další z mozaiky oněch potenciálních přínosů, tedy například aktuální stav projektu KnowREG, zaměřený na podporu znalostní ekonomiky v evropských regionech, Zelenou knihu o Partnerství veřejného a privátního sektoru i vyhlídku pro rozpočtovou situaci rozšířené EU-25 v letošním roce.

Vedle podrobné a pozorné četby nového čísla Měsíčníku EU aktualit si Vám dovolujeme doporučit současně otevření stránek www.csas.cz/eu a jejich pravidelné využívání a komunikaci s nimi.

Příjemné chvíle nad úvahami o naší evropské integrační současnosti i nad stránkami aktuálního čísla Měsíčníku EU aktualit České spořitelny Vám přeje

Petr Zahradník

Kalendárium

Začátkem května v Úředním věstníku vyšel rozpočet rozšířené Evropské „pětadvacítky“ na letošní rok. Ve stejné době Evropská komise vybrala 14 pilotních projektů v rámci iniciativy KnowREG, která se zaměřuje na povzbuzení znalostní ekonomiky v regionech. Pro Českou republiku mělo význam i schválení nových členů Evropské komise Evropským parlamentem. Součástí nyní 30ti členného týmu je i Pavel Telička, který má na starosti zdravotnictví a ochranu spotřebitele.

3. KVĚTNA

Evropská komise

Audiovizuální politika:

Návrh doporučení na ochranu lidské důstojnosti a minoritních skupin:

http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/new_srv/pmhd_en.htm#2

Rozpočet:

Rozpočet rozšířené EU-25 na rok 2004:

http://europa.eu.int/comm/budget/furtherinfo/index_en.htm#budget

Výzkum:

KnowREG – 14 pilotních projektů na povzbuzení znalostní ekonomiky v evropských regionech: <http://europa.eu.int/comm/research/press/2004/pr2704en.cfm>

Zdanění a celní unie:

On-line brožura k tranzitnímu celnímu režimu: http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/transit/index_en.htm

Jednotný vnitřní trh:

Systém řešení problémů spojených se zneužíváním pravidel jednotného vnitřního trhu, tzv. SOLVIT, funguje i v nových členských státech:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/solvit/centres_en.htm

Zdraví a ochrana spotřebitelů:

Aktualizace politiky mobility pacientů a vývoje zdravotní péče:

http://europa.eu.int/comm/health/ph_overview/co_operation/mobility/patient_mobility_en.htm

Evropský hospodářský a sociální výbor

Výzva k ratifikaci mezinárodních dohod o ochraně práv migrujících pracovníků všemi státy EU:

http://www.ces.eu.int/press/cp/docs/cp_eesc_65_2004_en.doc

4. KVĚTNA

Evropská komise

Jednotný vnitřní trh:

Zelená kniha a veřejné konzultace o Partnerství privátního a veřejného sektoru:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/publproc/ppp.htm

Vnější vztahy:

Komise uvolňuje 160 milionů euro na rekonstrukci Iráku:

http://europa.eu.int/comm/external_relations/iraq/news/ip04_584.htm

Evropská agentura pro hodnocení léčiv

Nová farmaceutická legislativa vstupuje v platnost 20. května: <http://www.emea.eu.int/htms/hotpress/d1233204.htm>

Evropský Ombudsman

Ombudsman vítá komentáře veřejnosti k integraci handicapovaných občanů do společnosti:

<http://www.euro-ombudsman.eu.int/release/en/2004-04-29.htm>

Eurostat

Ceny průmyslových výrobců v březnu meziročně vzrostly o 0,5 % v EU a o 0,4 % v eurozóně:

<http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=4-04052004-E-N-BP-EN&mode=download>

Nezaměstnanost v EU v březnu stagnovala na úrovni 8,0 %:

<http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=3-04052004-E-N-AP-EN&mode=download>

5. KVĚTNA

Evropský parlament

Obecná debata na téma budoucnost rozšířené Unie:

http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?SAME_LEVEL=1&LEVEL=3&NAV=X&DETAIL=&PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+DN-20040504-1+0+DOC+XML+V0//EN#SECTION1

Evropská komise

Zemědělství

Iniciativy LEADER a programy rozvoje venkova:

http://europa.eu.int/comm/agriculture/eval/reports/leader/index_en.htm

Rozpočet

Úprava finanční perspektivy na rok 2005 v souladu s pohybem národního důchodu a cen:

http://europa.eu.int/comm/budget/furtherinfo/index_en.htm#framework2000

Jednotný vnitřní trh

Podnikové právo – Komise konzultuje roli nezávislých ředitelů: http://europa.eu.int/comm/internal_market/company/independence/index_en.htm

Vnější vztahy:

Setkání v Dublinu potvrzuje závazek EU k Barcelonskému procesu: http://europa.eu.int/comm/external_relations/euomed/conf/dublin/index.htm

Úřad pro harmonizaci vnitřního trhu

Soudní rozsudky v oblasti ochrany registrovaných známek ve Společenství: <http://oami.eu.int/en/mark/aspects/ctmcourt.htm>

6. KVĚTNA

Evropský parlament

Parlament schvaluje rozšíření Evropské komise:

<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+DN-20040505-1+0+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=2&NAV=S#SECTION2>.

Evropská komise

Jednotný vnitřní trh:

Akční plán finančních služeb – názory expertů na stav finanční integrace: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/actionplan/stocktaking.htm.

Finanční služby – pokrok v integraci evropských trhů:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/cross-sector/index.htm#tracking.

Informační společnost:

eVláda – nástroje pro dobrý postup:

http://europa.eu.int/information_society/programmes/egov_rd/gpf/index_en.htm.

nová internetová top doména – „.eu“:

http://europa.eu.int/information_society/topics/ecommerce/all_about/todays_framework/public_resources/names_addresses/eu_creation/index_en.htm.

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Práce na částečný úvazek zlepšuje bilanci mezi prací a životem:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/may/worklife_en.html.

7. KVĚTNA

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Poznámky k trhu dluhopisů v euro: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/bondmarkets_en.htm.

Obchod:

Zahájení jednání o obchodní politice mezi EU a Čínou:

http://europa.eu.int/comm/trade/issues/bilateral/countries/china/pr060504_en.htm.

Vnější vztahy:

Dodatečný protokol k dohodě o nešíření atomových zbraní

vstupuje v platnost ve všech členských státech: http://europa.eu.int/comm/external_relations/cfsp/npd/ip04_602.htm.

Výzkum:

Genetické testování lidí – dopady a doporučení:

<http://europa.eu.int/comm/research/press/2004/pr0605en.cfm>.

Eurostat

Méně než polovina podniků v EU zavádí inovace:

<http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=9-07052004-EN-AP-EN&mode=download>.

10. KVĚTNA

Evropská komise

Jednotný vnitřní trh

Komise konzultuje, jak aplikovat směrnici o elektronických penězích na mobilní telefony: http://europa.eu.int/comm/internal_market/bank/e-money/index_en.htm.

Ekonomické a finanční záležitosti:

Klíčové indikátory v eurozóně:

http://europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/key_euro_area/keyeuroarea_en.htm.

Energetika a doprava

Energetika a doprava v Evropě - týdenní newsletter č. 92:

http://europa.eu.int/comm/energy_transport/mm_dg/newsletter/nl93-2004-05-07_en.html.

Úprava organizační struktury Generálního ředitelství pro energetiku a dopravu:

http://europa.eu.int/comm/dgs/energy_transport/home/organigram/index_en.htm

Evropská nadace odborné přípravy

Newsletter číslo 2 – květen 2004:

<http://www.etf.eu.int/WebSite.nsf/Pages/ETF%20Newsletter%202?OpenDocument&LAN=EN>.

Kalendárium

Do diskuse o podobě finanční perspektivy na období 2007 až 2013 se přidal i Evropský hospodářský a sociální výbor, který připojil názory občanské společnosti. Důkaz o tom, že se evropská ekonomika odrazila ode dna, přinesla čísla o vývoji HDP v prvním čtvrtletí. Mezikvartální růst o 0,6 % byl nejsilnější od začátku roku 2001. Speciální vydání zemědělského newsletteru se zabývá druhou vlnou reformy Společné zemědělské politiky, tedy změnami dotací u tabáku, olivového oleje, chmele a bavlny.

11. KVĚTNA

Rada EU

Vysoký představitel EU Javier Solana v Haagu diskutoval o blížícím se nizozemském předsednictví EU: http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/sg/80370.pdf.

Evropská komise

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Vývoj lokální zaměstnanosti 2001-2004: http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/may/led_en.html.

Obchod

WTO a proces z Dauhá - EU je připravena pokročit v liberalizaci zemědělského obchodu: http://europa.eu.int/comm/trade/issues/newround/pr100504_en.htm.

Evropský hospodářský a sociální výbor

Politické priority a finanční perspektiva EU na období 2007–2013 z pohledu občanské společnosti: http://www.ces.eu.int/press/cp/docs/cp_eesc_69_2004_en.doc.

12. KVĚTNA

Rada EU

Závěry ze zasedání Rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem (Ecofin): http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ecofin/80433.pdf.

Evropská komise

Obchod

Americký Senát napomáhá urovnání sporu mezi EU a USA ohledně exportních dotací: http://europa.eu.int/comm/trade/issues/respectrules/dispute/pr120504_en.htm.

Ekonomické a finanční vztahy:

Pakt růstu a stability – postup při nadměrném deficitu v ČR, Kypru, Maďarsku, Maltě, Polsku a Slovensku: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/procedures_en.htm.

Evropská centrální banka

Přehled pokroku v budování evropského systému zástavy cenných papírů: <http://www.ecb.int/press/04/pr040510en.htm>.

13. KVĚTNA

Evropská komise

Vnější vztahy:

Aktualizace politiky spolupráce se sousedními zeměmi po rozšíření EU: http://europa.eu.int/comm/external_relations/news/ip04_632_en.htm.

Obchod

EU je největší globální dovozce potravin: http://europa.eu.int/comm/trade/issues/sectoral/agri_fish/pr110504_en.htm.

Ekonomické a finanční vztahy:

Sbírka webovských stránek věnujících se euru: <http://europa.eu.int/comm/mediatheque/multimedia/archive/index.htm>.

Evropská agentura pro rekonstrukci:

Nové fondy na zlepšení lokální infrastruktury v Makedonii: <http://www.ear.eu.int/publications/news-a1a2e3fc4.htm>.

14. KVĚTNA

Rada EU

Výsledky zasedání Rady EU v roce 2004: http://europa.eu.int/comm/internal_market/councils/index_en.htm.

Evropská komise

Jednotný vnitřní trh:

Intelektuální vlastnictví – návrh na legislativní úpravu „celokomunitárního patentu“: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/indprop/patent/index.htm.

Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek

Rodina zůstává základním kamenem evropské společnosti: http://www.eurofound.eu.int/newsroom/archive_pressrelease/pressrel_040513.htm.

Eurostat

HDP v EU i EMU v 1. čtvrtletí 2004 vzrostl o 0,6 % mezikvartálně: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=2-14052004-EN-AP-EN&mode=download>.

17. KVĚTNA

Evropská komise

Energetika a doprava:

Zpráva o výrobě elektrické energie z obnovitelných zdrojů:
http://europa.eu.int/comm/energy/res/legislation/electricity_member_states_en.htm.

Vznik Evropské železniční agentury: http://europa.eu.int/comm/transport/rail/era/index_en.htm.

Jednotný vnitřní trh:

Komise se zasazuje za ochranu osobních dat cestujících při transatlantických letech: http://europa.eu.int/comm/internal_market/privacy/adequacy_en.htm#countries.

Rybolov:

Komise podporuje vznik Středomořské asociace rybářských organizací:
http://europa.eu.int/comm/fisheries/news_corner/press/inf04_20_en.htm.

Eurostat

Průmyslová výroba v EU v březnu vzrostla o 0,7 % meziročně:
<http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=4-17052004-EN-AP-EN&mode=download>.

18. KVĚTNA

Evropská komise

Rozvojová pomoc:

Afrika, Karibik, Pacifická oblast - Nový „vodní fond“ s miliardovým rozpočtem získává konečně zelenou:
http://europa.eu.int/comm/development/body/news/news_en.htm#1.

Eurostat

V dubnu představovala inflace v EU 1,8 % a v eurozóně 2,0 %, což znamenalo mírný nárůst vůči předchozímu měsíci:
<http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=2-18052004-EN-AP-EN&mode=download>.

19. KVĚTNA

Rada EU

Závěry ze zasedání Rady EU ke konkurenceschopnosti: http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/intm/80522.pdf.

Zasedání Rady o spolupráci mezi EU a Ukrajinou: http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/er/80519.pdf.

Evropská komise

Výzkum:

Iniciativa na vytvoření Evropské obchodní značky referenčních

materiálů: <http://europa.eu.int/comm/research/press/2004/pr1005-2en.cfm>.

Eurooceán 2004 - modrá hranice Evropské oblasti výzkumu:
<http://europa.eu.int/comm/research/press/2004/pr1005en.cfm>.

Europol

Turecko a Europol podepisují dohodu o spolupráci:
<http://www.europol.eu.int/index.asp?page=news&news=pr040518.htm>.

21. KVĚTNA

Evropská komise

Zemědělství:

Speciální vydání newsletteru – Druhá vlna reformy Společné zemědělské politiky: http://europa.eu.int/comm/agriculture/publi/newsletter/index_en.htm.

Ekonomické a finanční záležitosti:

Poznámky k vývoji dluhopisového trhu v 1. čtvrtletí 2004:
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/bondmarkets_en.htm.

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Komise vyzývá zaměstnance a zaměstnavatele k otevření jednání o pracovní době: http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/may/wtd_en.html.

Jednotný vnitřní trh:

Ochrana dat – rozhodnutí Komise o záznamech cestujících do USA: http://europa.eu.int/comm/internal_market/privacy/adequacy_en.htm#uspnr.

Kalendárium

Dohoda mezi Evropskou unií a Ruskem, podepsaná v druhé polovině května, upevnila obchodní a ekonomické vztahy mezi oběma subjekty a zároveň přiblížila ruské členství ve WTO. Zajímavou analýzu popisující aktivitu evropských bank na trhu transferu kreditních rizik vydala Evropská centrální banka. Evropské energetické a dopravní fórum na svém zasedání rozvířilo debatu týkající se Třetího akčního programu o bezpečnosti v dopravě.

24. KVĚTNA

Rada EU

Zasedání Politického a bezpečnostního výboru EU s Radou NATO: http://ue.eu.int/cms3_applications/applications/newsroom/loadDocument.ASP?directory=en/misc/&fileName=80533.pdf.

Evropská komise

Obchod:

Dohody mezi EU a Ruskem přibližují Rusko ke členství ve Světové obchodní organizaci (WTO): http://europa.eu.int/comm/trade/issues/bilateral/countries/russia/pr210504_en.htm.

Podnikání:

Výsledky konzultace zainteresovaných stran o novém Programu pro podnikání: http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/spec/contributions.htm.

Justice a záležitosti vnitra:

Pilotní projekty pro oběti teroristických útoků: http://europa.eu.int/comm/justice_home/funding/victims_terrorism/funding_victims_terrorism_en.htm.

Rozpočet:

Vývoj rozpočtu EU do dubna 2004: http://europa.eu.int/comm/budget/execution/utilisation/details_en.htm.

Eurostat

V březnu zaznamenala obchodní bilance EU přebytek 2,5 miliardy euro, eurozóna přebytek 10,2 miliardy euro: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=6-19052004-E-N-AP-EN&mode=download>.

25. KVĚTNA

Rada EU

Závěry ze zasedání Rady EU k zemědělství a rybolovu: http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/agricult/80549.pdf.

Evropská komise

Vztahy s veřejností:

Tiskové centrum a komunikace EU mají nové webovské stránky: http://europa.eu.int/comm/dgs/press_communication/index_en.htm.

Rozšíření

Pravidelný měsíční bulletin - květen 2004 - z oblasti rozšíření a výzkumu právě vychází: http://europa.eu.int/comm/enlargement/docs/research/current_issue.htm

Evropská centrální banka

Report ECB na téma Transfer kreditních rizik v evropských bankách: http://www.ecb.int/press/04/pr040524_1.htm.

26. KVĚTNA

Rada EU

Zahájení Mírové a bezpečnostní Africké unie: http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/cfsp/80558.pdf.

Evropská komise

Vnější vztahy:

Summit EU a zemí Latinské Ameriky a Karibské oblasti – pokroky ke strategickému partnerství: http://europa.eu.int/comm/external_relations/la/news/ip04_674.htm.

Výzkum:

Knihovna projektů 6. rámcového programu: <http://europa.eu.int/comm/research/fp6/projects.cfm>.

Eurostat

V kultuře pracuje 2,5 % zaměstnanců v celé EU: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=3-26052004-E-N-BP-EN&mode=download>.

27. KVĚTNA

Rada EU

Vysoký představitel EU Javier Solana se setkal s vůdcem Běloruské opozice: http://ue.eu.int/cms3_applications/applications/newsroom/loadDocument.ASP?directory=en/declarations/&fileName=80577.pdf.

Evropská komise

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Návrh akce k zajištění sociální dimenze globalizace: http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/may/socialglobal_en.html.

Justice a záležitosti vnitra:

Eurodac – databáze otisků prstů žadatelů o azyl nyní i v češtině: http://europa.eu.int/comm/justice_home/key_issues_en.htm.

Vnější vztahy:

Revize strategie spolupráce s Argentinou: http://europa.eu.int/comm/external_relations/argentina/intro/ip04_684.htm.

Evropská centrální banka

Publikace ECB na téma Risk management devizových rezerv centrálních bank: http://www.ecb.int/press/04/pr040526_1.htm.

28. KVĚTNA

Rada EU

Oznámení vysokého představitele EU Javiera Solany v předvečer Mezinárodního dne mírových sil OSN: http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/declarations/80605.pdf.

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Přehled podnikatelské a spotřebitelské nálady v EU: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/businessandconsumersurveys_en.htm

Indikátor podnikatelského prostředí v eurozóně: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/businessclimate_en.htm.

Energetika a doprava:

Stanovisko Evropského energetického a dopravního fóra k právům uživatelů a k Třetímu akčnímu programu o bezpečnosti v dopravě: http://europa.eu.int/comm/dgs/energy_transport/forum/works/opinion_group_en.htm.

Podnikání:

Nové reference harmonizovaných standardů vyšly v Úředním věstníku: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/newapproach/standardization/harmstds/index.html>.

Vnější vztahy:

Komise rozhodla o poskytnutí humanitární pomoci ve výši 35,16 milionů euro do Afghánistánu: http://europa.eu.int/comm/external_relations/afghanistan/news/ip04_687.htm.

Informační společnost:

Propojení Evropy vysokou rychlostí – poslední vývoj v sektoru elektronických komunikací (sdělení Komise): http://europa.eu.int/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=52004DC0061.

Justice a záležitosti vnitra:

Soudní výměnný program: http://europa.eu.int/comm/justice_home/funding/exchanges/funding_exchanges_en.htm.

Výzkum:

Statistická čísla na téma Ženy a věda: http://europa.eu.int/comm/research/science-society/women/wssi/publications_en.html.

Eurostat

Podle prvotních odhadů stoupla květnová inflace v eurozóně na 2,5 %. Přičemž v dubnu představovala pouhých 2,5 %: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-product/EN?catalogue=Eurostat&product=2-28052004-E-N-AP-EN&mode=download>.

Očekávané aktivity

Největší pozornost politiků, komentátorů a analytiků bude v červnu pravděpodobně poutat zasedání Evropské rady v Bruselu. Hlavním tématem totiž bude Ústavní smlouva o EU. Bude zajímavé, zda se vrcholným politikům EU podaří nalézt kompromisní znění celého dokumentu, když zejména v otázkách většinového hlasování se očekává velká diskuse. Pro běžné občany České republiky budou jistě neméně významnou událostí historicky první volby do Evropského parlamentu.

1. - 2.6.2004

– Zasedání Rady EU ke zdravotnictví

2.6.2004

– Zasedání Rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem (ECOFIN)

8.6.2004

– Zasedání Rady EU k záležitostem justice a vnitra

10. - 11.6.2004

– Zasedání Rady EU k dopravě, telekomunikacím a energetice

10. - 13.6.2004

– Volby do Evropského parlamentu

14. - 15.6.2004

– Zasedání Rady EU k všeobecným záležitostem a externím vztahům

17. - 18.6.2004

– Zasedání Evropské rady

21. - 22.6.2004

– Zasedání Rady EU k zemědělství a rybolovu

25. - 26.6.2004

– Summit mezi Evropskou unií a USA

28. - 29.9.2004

– Zasedání Rady EU k všeobecným záležitostem a externím vztahům

28. - 29.9.2004

– Zasedání Rady EU k životnímu prostředí

Není žádným tajemstvím, že společná zemědělská politika Evropské unie představuje jeden z nejnákladnějších a nejdiskutovanějších problémů celého Společenství. Vyřešit její neduhy, které tváří v tvář historickému rozšíření dostaly nový rozměr, se pokouší její dosud největší reforma z léta loňského roku. Také zapojení českých zemědělců do systémů štedrých unijních podpor je součástí červnového hlavního tématu.

SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE

Společná zemědělská politika je patrně nejvíce **kontroverzní** aktivitou bruselské exekutivy. Její „problematičnost“ se v souvislosti s rozšířením Evropské unie o deset nových států dostala znovu do popředí pozornosti. Téměř nikdo si již nemyslí, že evropské zemědělství funguje skutečně efektivním způsobem, navíc náklady na udržování celého systému dosahují astronomických cifer. Společná

zemědělská politika (SZP) tvoří **největší část** evropského rozpočtu, v roce 2004 si z celého výdajového koláče ukrojila 45 % (45,7 miliard euro). Pro srovnání druhá nejvýznamnější výdajová položka - regionální politika, jejichž hlavním cílem je smazání někdy až propastných rozdílů mezi ekonomickou výkonností jednotlivých regionů – spolkně jednu třetinu výdajů.

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY

Společné regulování trhu zemědělských produktů bylo cílem Evropského společenství již od jeho samého vzniku. Základní charakteristiky Společné zemědělské politiky jsou definovány již v zakládající **Římské smlouvě** z roku 1957 (část 3., hlava II., články 32 až 38).

V době vzniku byla SZP skutečně velice progresivní a užitečná. Jejím obecným cílem bylo po letech poválečné obnovy dosáhnout nárůstu zemědělské výroby tak, aby došlo k **zajištění potravinové soběstačnosti členských států**.

Přesný výčet jednotlivých cílů je dán v Římské smlouvě:

- **zvýšit produktivitu** zemědělství podporou technického pokroku a zajišťováním racionálního rozvoje zemědělské výroby a optimálního využití výrobních činitelů, zejména pracovní síly,
- zajistit tak **odpovídající životní úroveň** zemědělské komunity, a to zejména zvýšením individuálních příjmů osob pracujících v zemědělství,
- **stabilizovat trhy**,
- zajistit **plynulé zásobování**,
- zajistit **dobavky spotřebitelům za rozumné ceny**.

Potravinové soběstačnosti bylo díky SZP dosaženo zhruba po deseti letech. Od 80. let však aplikace nástrojů SZP začala produkovat stále více nadvýroby, navíc za vyšší než světové ceny. S tímto problémem se SZP potýká až do současnosti.

Metody a principy fungování SZP

Společná zemědělská politika je založena na třech základních principech:

- **Jednotný zemědělský trh** – společný trh pro zemědělské produkty při společných cenách umožňuje volný pohyb zemědělských produktů mezi členskými státy a společné hranice pro dovoz do EU. Obsahuje také společné sanitární a veterinární předpisy, společná pravidla soutěže, atd.
- **Zvýhodnění produkce ze zemí ES** na úkor vnější konkurence – díky nižším světovým cenám zemědělských produktů bylo nutné pro ochranu evropských farmářů zavést dovozní cla. Naopak vývozními dotacemi se kompenzují rozdíly mezi cenami v EU a cenami na mezinárodním trhu, což pomáhá konkurenceschopnosti evropských výrobků.

- **Finanční solidarita** – financování ze společného fondu, do něhož všechny členské státy přispívají na úhradu nákladů společné zemědělské politiky a zároveň využívají jejich výhod.

Společné organizace trhu

Společná zemědělská politika se skládá z tzv. Společných organizací trhu. Jsou to v podstatě soubory regulačních opatření, které se vztahují na **odlišné sektory zemědělské výroby**. Jejich účelem je podporovat trhy dané zemědělské komodity prostřednictvím různých mechanismů, které se mohou lišit výrobek od výrobku. Původně byly Organizace společného trhu založeny pro zhruba polovinu zemědělských produktů. Jejich počet se však postupně zvyšoval a dnes pokrývají všechny výrobky s výjimkou brambor, medu a některých lihovin:

Přehled Společných organizací trhu

1. oleje a tuky,
2. živé stromky a ostatní rostliny, cibuloviny, hlíznaté a podobné, řezané květiny a ozdobné zeleně,
3. určité výrobky uvedené v příloze I Smlouvy o ES,
4. chmel,
5. osiva,
6. vepřové maso,
7. vejce,
8. drůbeží maso,
9. obiloviny,
10. surový tabák,
11. výrobky z ryb a produkty akvakultury,
12. sušené píce,
13. rýže,
14. banány,
15. ovoce a zelenina,
16. výrobky ze zpracovaného ovoce a zeleniny,
17. hovězí a telecí maso,
18. mléko a mléčné výrobky,
19. víno,
20. len a konopí pěstované na vlákno,
21. cukr,
22. skopové a kozí maso.

Evropský zemědělský orientační a záruční fond

Klíčový význam v provádění SZP má Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF), který je hlavním zdrojem financování evropského zemědělství. Fond vznikl v důsledku principu finanční solidarity, je součástí celkového rozpočtu EU a financují se z něho všechny výdaje SZP a některé výdaje na rozvoj venkova. Jak naznačuje samotný název, člení se na dvě sekce:

- a) **Záruční sekce** financuje výdaje Organizací společného trhu (přímé podpory, intervenční opatření, exportní subvence, příspěvky na skladování) a některé doprovodné výdaje v oblasti ekologického zemědělství a lesního hospodářství a na program dřívějšího odchodu zemědělců do důchodu.
- b) **Orientační sekci** tvoří strukturální fond, který finančně přispívá na projekty zaměřené na úpravu struktury a modernizaci venkovských oblastí, ochranu a podporu hospodářského rozvoje v méně úrodných venkovských oblastech, pomoc mladým začínajícím zemědělcům, apod.

Hlavní nástroje Společné zemědělské politiky

Ke komplexním nástrojům regulace zemědělského trhu patří zejména přímé platby, intervenční opatření (nákup, prodej, podpora soukromého skladování), kvótní systémy, vývozní a dovozní licence, vývozní subvence a strukturální prostředky.

Přímé platby

Přímé platby farmám hrají dnes **klíčovou úlohu**. Největší část z nich byla zavedena jako kompenzace poklesu cenové podpory, po reformě v roce 1992. Přímé platby jsou udělovány v rámci různých společných organizací trhu, ve všech členských státech platí stejná pravidla. Unie často přímé platby podmiňuje splněním zvláštních požadavků na životní prostředí a přírodu. Přímé platby jsou nárokové, ale je nutné o ně požádat.

V rámci dosavadního systému jsou vypláceny tyto přímé platby: podpory na plodiny na orné půdě (obilí, olejnin, bílkovinná krmiva, len a konopí), prémie na krávy bez tržní produkce mléka, zvláštní prémie na býky a voly, porážkové prémie, prémie na bahnice, podpory na chmel, osiva a další platby, které se však netýkají ČR. Taxativní výčet uvádí příloha Nařízení 1259/99.

REFORMY SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY

Nástroje SZP – zejména podpora cen – brzy slavily úspěch. Životní standard zemědělců se zvýšil a došlo ke zvýšení zemědělské produkce a odbourání nedostatku potravin v Evropě.

Stinnou stránkou bylo to, že zemědělci byli zainteresováni na co nejvyšší výrobě bez ohledu na poptávku, což vedlo k produkci přebytků ve formě pověstných „**hor másla a jezer vína**“. Hlavním problémem SZP bylo právě to, že byly založeny na principu vysokých garantovaných cen produkce. To stimulovalo farmáře ke zvyšování výroby, i když poptávka rostla mnohem pozvolněji. Takto vzniklou **nadprodukcí** Unie skupovala a pak ji buď **skladovala** nebo s pomocí exportních subvencí **vyvážela** do třetích zemí. V důsledku toho rostly náklady na udržitelnost

Intervenční ceny a nákupy

Intervenční cena představuje **nejnižší možnou cenovou úroveň** pro vnitřní trh EU, jakou mohou zemědělci za svoji produkci dostat. Intervenční cena je stanovována Radou vždy pro celý hospodářský rok a platí pro celé území EU. Pokud skutečná cena na vnitřním trhu klesne pod hranici intervenční ceny, začnou státní intervenční místa za tuto garantovanou cenu zemědělské produkty bez množstevního omezení vykupovat. Cílem intervenčních cen je zajistit stabilitu trhů a producentům garantovat určitou cenovou hladinu. Při převisu nabídky nad poptávkou je přebytek na trhu buď exportován se subvencí do třetích zemí, nebo stažen z trhu formou intervenčního nákupu, resp. podporou soukromého skladování. Tento nástroj se uplatňuje zejména u obilovin, mléčných výrobků, hovězího masa, ovoce a zeleniny, cukru, vepřového, skopového a kozího masa a vína.

Kvótní systémy

Kvóta představuje **maximální garantované množství** produkce, na něž se vztahují zaručené ceny. Překročení kvóty má za následek pokles ceny v následujícím roce. Kvóty existují pro mléko, cukr, isoglukózu, bramborový škrob a tabák. Smyslem je omezit určitým způsobem nadprodukcí a zároveň v rámci kvót poskytnout producentům garantovaný odbyt a finanční jistotu.

Vývozní subvence a dovozní a vývozní licence

U vybraných zemědělských produktů jsou poskytovány za definovaných podmínek vývozní subvence při exportu **do třetích zemí**. Výše subvence může být závislá na destinaci vývozu. Subvence umožňují určitou konkurenceschopnost evropských zemědělských produktů na světovém trhu, neboť světové ceny jsou většinou nižší. Současně s tím je obchod se třetími zeměmi upraven systémem tzv. zemědělských licencí na dovoz a vývoz.

Finanční asistence Orientační sekce EAGGF

Jedná se o nejdůležitější nástroj tzv. **druhého pilíře** Společné zemědělské politiky (viz níže) a financují se z něho strukturální opatření v zemědělství a rozvoj venkova.

celého systému a docházelo ke zvyšování rozdílu mezi vyššími cenami v rámci EU a cenami stejné produkce na světovém trhu. Vedlejším výsledkem byl i **pokles konkurenceschopnosti** evropských výrobců. Kromě toho, v důsledku plateb vázaných na objem výroby, 20 % největších a nejméně produktivních farmářů dostávalo 80 % celkových dotací plynoucích do zemědělství a intenzivní zemědělské metody v některých oblastech vedly k nadměrnému využívání půdy a chemických hnojiv, což časem způsobilo **zhoršení životního prostředí**.

Reformy SZP v minulosti

V reakci na to se členské státy rozhodly, že zemědělci ponесou část nákladů spojených s nadprodukcí, což je přiměřeno produkci

snížit. Postupem času byla vypracována řada opatření, která v oblasti výroby mléka a obilnin přenesla část odpovědnosti za nadprodukcí na zemědělce. Vedle toho byla v roce 1988 zavedena tzv. „rozpočtová disciplína“. Šlo o politickou dohodu omezit růst výdajů záruční sekce fondu na **74 %** růstu HDP Evropské unie.

Tato opatření se však ukázala jako nedostatečná. Proto byla v roce 1992 provedena tzv. **McSharyho reforma** (podle tehdejšího komisaře pro zemědělství). Jejím hlavním bodem bylo snížení garantovaných cen, aby se přiblížily cenám na světovém trhu a byla omezena rozloha obdělávané půdy. Pokles příjmů zemědělců byl kompenzován přímými platbami. Reformy z roku 1992 se ukázaly být úspěšné. Podíl SZP na rozpočtu EU klesal, nadbytečné zásoby se podstatně snížily. Bez pokračujících reforem by však pozitivní účinky reformy z roku 1992 odezněly. Proto Evropská komise předložila tzv. **Agendu 2000**, která obsahovala návrh rozsáhlé reformy SZP. Tato reforma byla přijata v roce 1999.

Hlavní zásady reformy SZP v rámci Agendy 2000:

- Nižší podpora cen povede ke zvýšení konkurence - dojde k omezení tržní podpory cen o 15 % u obilovin a 20 % u hovězího masa. V letech 2005–2006 dojde k patnáctiprocentnímu snížení dotací také v mléčné výrobě.
- Solidní životní úroveň zemědělců - snížení dotací bude zčásti kompenzováno zvýšením přímých plateb.
- Posílení postavení EU v mezinárodním obchodě - orientace na větší trhy pomůže v přípravě na přijetí nových členských států a posílí pozici EU při jednáních na světové úrovni.
- Důraz na kvalitu - reforma bere plně v úvahu zvýšený zájem spotřebitelů o to, zda jsou potraviny kvalitní a bezpečné, zda není při jejich výrobě poškozováno životní prostředí a zda se zachází ohleduplně s hospodářskými zvířaty.
- Integrace cílů ochrany životního prostředí do SZP - členské státy musí podnikat odpovídající opatření na ochranu životního prostředí.
- Nový rámec rozvoje venkova – druhý pilíř SZP. Nová politika rozvoje venkova si klade za cíl vytvořit promyšlený rámec budoucího rozvoje evropských venkovských oblastí. Programy rozvoje venkova představují systémy finanční podpory, které na základě jednotné strategie usilují o posílení zemědělství a lesního hospodářství, zvýšení konkurence mezi venkovskými oblastmi a ochranu životního prostředí.
- Decentralizace - část přímých dotací do sektoru výroby hovězího masa a mléčných výrobků bude z rozpočtu EU přicházet do členských států, které je budou rozdělovat podle svých specifických a regionálních priorit.
- Další zjednodušení SZP v oblasti legislativy.

Reforma SZP z června 2003

Bohužel ani ambiciózní reformy v rámci Agendy 2000 nepřinesly své ovoce. Navíc **rozšíření Evropské unie** o 10 nových členských států - včetně Polska se silným zemědělským sektorem - by za stávajících pravidel učinilo SZP neufinancovatelnou. Dohoda o radikální reformě zemědělské politiky EU založené na dotacích je rovněž nezbytným předpokladem pro pokračování katarského kola jednání **Světové obchodní organizace (WTO)**.

Reforma vypracovaná týmem Franze Fischlera, komisaře pro zemědělství, je velkým **kompromisem**, přesto však představuje nejradikálnější proměnu SZP za celou dobu existence. Klíčovým prvkem je zrušení vazby mezi dotacemi a objemem zemědělské produkce, které má bránit nadvýrobě. Až 75 % přímých plateb pro zemědělce **nebude vázáno** na objem výroby.

Změny začnou být zaváděny v roce 2005 a během následujících dvou let v několika postupných fázích.

Hlavní prvky Reformy SZP:

1) Jednotná zemědělská platba

Jednotná zemědělská platba nahradí většinu příplatků vyplácených v rámci různých Organizací společného trhu – značná většina přímých plateb EU už nebude vázána na výrobu. Zemědělci tuto jednotnou platbu obdrží na základě referenční částky z období 2000 až 2002.

Členské státy mohou ponechat v platnosti až 25 % současných plateb stanovených na hektar orné půdy s vazbou na výrobu. Jinou možností je ponechat v platnosti výrobní vazbu u 40 % doplňujících příplatků na tvrdou pšenici.

V sektoru hovězího masa se členské státy mohou rozhodnout:

- nadále zachovat až 100 % současně prémie na krávy bez tržní produkce mléka a 40 % jateční prémie, nebo
- zachovat až 100 % jateční prémie nebo až 75 % zvláštní prémie na samčí skot.

Ve znevýhodněných oblastech lze vazbu na produkci ponechat maximálně u 50 % prémie na ovce a kozy, včetně doplňkové prémie.

Členské státy mohou vazbu na produkci ponechat u podpory pro sušení obilovin a u přímých plateb v nejdlejších regionech a na egejských ostrovech.

Platby na mléčné výrobky budou zahrnuty do jednotné zemědělské platby od roku 2008 (pokud členové nerozhodnou, že dříve), kdy reforma mlékařství už bude plně realizována.

2) Posílení standardů pro životní prostředí, bezpečnost potravin, zdraví a pohodu zvířat

Poskytnutí jednotné zemědělské platby a dalších přímých plateb v plné výši bude vázáno na plnění určitého počtu povinných standardů v oblasti životního prostředí, bezpečnosti potravin, ochrany rostlin a zdraví a pohody zvířat. Komplexní plnění standardů navíc přispěje k udržování venkovské krajiny. Při nedodržení těchto požadavků se přímé platby sníží.

3) Nový „zemědělský poradenský systém“

Jde o službu, která bude formou zpětné vazby poskytovat zemědělcům poradenství o tom, jak se ve výrobním procesu uplatňují standardy a zásady optimální hospodářské praxe.

Využívání zemědělského poradního systému bude pro členské státy dobrovolné do roku 2006. Členské země budou svým zemědělcům muset nabízet poradní systémy od roku 2007.

4) Posílení rozvoje venkova

Prostředky EU na rozvoj venkova budou významně navýšeny a zavedou se nová opatření. Ty mají zajistit adresnější reagování na obavy spojené s bezpečností a kvalitou potravin. Mají pomoci zemědělcům přizpůsobit se nově zaváděným náročným standardům vycházejícím z legislativy EU a dále mají podpořit přísné standardy pro zajištění pohody zvířat.

5) Nové pobídky pro zemědělce se zaměřením na kvalitu

Pobídkové platby získají zemědělci, kteří se zapojí do programů zaměřených na zkvalitnění zemědělských produktů a aplikovaných výrobních procesů a kteří budou v tomto smyslu dávat spotřebitelům odpovídající záruky. Podpora se bude poskytovat i na aktivity zaměřené na propagaci a informování spotřebitelů o těchto produktech.

6) Nová podpora, která má zemědělcům pomoci s plněním standardů

Tato dočasná souběžná podpora pomůže zemědělcům adaptovat se na nové standardy v oblasti ekologie, ochrany veřejného zdraví a zdraví zvířat, ochrany rostlin, pohody zvířat a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

7) Krytí nákladů, které zemědělci vynaloží na zajištění pohody zvířat

Podpora se bude poskytovat zemědělcům, kteří se na dobu nejméně 5 let zavazují ke zlepšování pohody hospodářských zvířat nad rámec daný obvyklými standardy.

8) Účinnější investiční podpora pro mladé zemědělce

Zvýší se intenzita investiční pomoci EU určené mladým zemědělcům.

9) Snižování přímých plateb větším farmám a návazné zintenzivnění podpory rozvoje venkova

Aby bylo možné financovat dodatečná opatření zaměřená na rozvoj venkova, budou se přímé platby větším farmám (těm, které dosud dostávaly přímou pomoc vyšší než 5000 eur) snižovat: v roce 2005 o 3 %, v roce 2006 o 4 % a o 5 % ročně v letech 2007 až 2012. Výjimkou jsou farmy v nejdlehlších regionech.

10) Zajištění finanční disciplíny

Maximální limit pro výdaje na společnou zemědělskou politiku, který byl stanoven na Bruselském summitu v říjnu 2002, byl potvrzen. V roce 2007 může z evropského rozpočtu do zemědělství směřovat maximálně 45 miliard euro, v roce 2013 je strop výdajů mírně vyšší (48,5 mld. €).

11) Stabilizace trhu a zkvalitnění Organizace společného trhu

Sektor rostlinné výroby

- **Obiloviny:** současná intervenční cena se zachová.

Základní částka pro plodiny pěstované na orné půdě se nemění, stávající sezónní úpravy intervenčních cen se sníží o 50 %. Z intervenčního režimu je vyloučeno žito (některé země mohou ale uplatnit výjimky).

- **Bílkovinné plodiny:** Současný příplatek na bílkovinné plodiny bude i nadále zachován a bude převeden na plodinově specifickou platbu podle plochy.
- **Podpora energetických plodin – uhlíkový kredit:** Komise nově navrhuje podporu pro energetické plodiny ve výši 45 € /ha pro oblast o maximální ploše 1,5 milionu ha.
- **Tvrdá pšenice:** Příplatek na tvrdou pšenici v tradičních výrobních oblastech bude vyplacen nezávisle na výrobě. Členský stát se může rozhodnout k ponechání vazby na výrobu u 40 % hodnoty tohoto příplatku.
- **Škrobové brambory:** 40 % přímé platby bude zahrnuto do jednotné zemědělské platby. Zbytek se zachová jako plodinově specifická platba na škrobové brambory. Nadále bude platit i minimální cena, stejně jako výrobní refundace za škrob.
- **Sušená krmiva:** Podpora v sektoru sušených krmiv se rozdělí mezi pěstitele a zpracovatelský průmysl. Přímá podpora pěstitelům bude zahrnuta do jednotné zemědělské platby.

Rýže – Dojde ke snížení intervenční ceny o 50 %, intervence bude omezena na množství 75.000 tun ročně. Současná přímá podpora se zvýší na více než trojnásobek.

Ořechy – Současný režim bude nahrazen roční paušální platbou pro celkovou plochu 0,8 milionů ha.

Mléčné výrobky – Intervenční cena másla se sníží o 25 % (-7 % v letech 2004 až 2006 a -4 % v roce 2007). Ceny sušeného odstředěného mléka se sníží o 15 % (po 5 % v letech 2004 až 2006). Intervenční nákupy másla budou pozastaveny, když překročí limit 70 tisíc tun v roce 2004; od roku 2007 se limit sníží na 30 tisíc tun. Cílová cena mléka bude zrušena, místo toho se stanoví kompenzace. Jednotná zemědělská platba se u mléčných výrobků bude používat, až bude reforma implementována v celé šíři.

Olivový olej, tabák, bavlna a chmel – Reforma u těchto komodit byla schválena až letos v dubnu. Obsahem je oslabení či zrušení vazby mezi přímými platbami a výrobou. U tabáku se členské státy mohou rozhodnout, že po přechodnou dobu 4 let zachovají některé platby s vazbou na produkci. Jistá část současných plateb pěstitelům tabáku bude od roku 2010 využita na finanční restrukturalizaci v postižených oblastech. U olivového oleje si členské státy mohou zachovat platby s vazbou na produkci do výše 40 %. U bavlny se dohodlo zrušení vazby u 65 % dotací, přičemž 35 % bude zachováno jako platba vázaná na počet hektarů plochy. U chmele mohou členské státy zachovat 25 % dotací vázaných na produkci, zbylé tři čtvrtiny se vyplatí podle plochy.

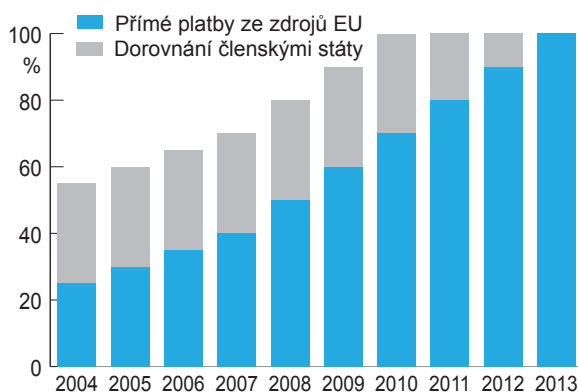
DOPAD SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY NA ČR

„Zemědělcům bude v EU jednoznačně lépe,“ vzkázal evropský komisař zodpovědný za zemědělství Franz Fischler farmářům z deseti nových členských zemí. Podle analýz EU povede pouhé zavedení tržních opatření bez jakýchkoliv přímých plateb pravděpodobně ke **zvýšení příjmů v zemědělství o 30 %**. Každá mince má však svůj rub i líc. Zemědělci v nových členských zemích budou vystaveni **tvrdé konkurenci** od svých evropských kolegů, před nimiž je v rámci vnitřního trhu nebrání žádná cla či kvótní opatření a kteří budou dostávat 100 % přímých plateb. Dá se očekávat rovněž **vzestup nákladů**, zejména cen práce a půdy. Základní podmínky aplikace Společné zemědělské politiky na nově přistupující země byly dohodnuty na Kodaňském summitu EU v prosinci 2002.

Přímé platby

Přímé platby budou v nových členských státech zaváděny postupně. V roce 2004 zemědělci z těchto zemí obdrží **25 %** plné výše přímých plateb v EU-15, v roce 2005 **30 %** a v roce 2006 již **35 %**. Od roku 2007, kdy dosáhnou již na 40 %, se bude tento podíl zvyšovat každý rok o 10 procentních bodů až na 100 % v roce 2013. Nové členské státy budou mít po celou dobu postupného zavádění přímých plateb možnost navýšit je až o 30 % nad hodnotu, která platí pro daný rok (viz graf). Podpora však nikdy nemůže přesáhnout 100% hranici. Znamená to, že v letech 2004, 2005 a 2006 mohou přímé platby zemědělcům v České republice dosáhnout postupně až **55 %**, **60 %** a **65 %** jejich plné výše v EU. Díky omezenosti domácích rozpočtových zdrojů však budou letos platby českým farmářům dorovnaný „pouze“ na úroveň **52 %** hodnoty plateb ve „starých“ členských státech.

Přímé platby do zemědělství

ČR bude pro čerpání finančních prostředků z EU uplatňovat zjednodušený systém přímých plateb nazývaný **režim jednotné platby na plochu**. Podstatou systému je, že se celkový finanční balík přímých plateb EU rozdělí na každý hektar oprávněné výměry zemědělské půdy, tj. na ornou půdu, trvalé travní porosty, sady, chmelnice, vinice a zahrady.

Česko nahlásilo do Bruselu výměru 3,469 milionu hektarů zemědělské půdy, na niž bylo pro letošek vyjednáno **198,94 milionu euro**. V přepočtu na 1 hektar se jedná o **57,35 euro** neboli zhruba 1820 Kč.

Vedle toho je možné čerpat přímé platby ve formě podpory méně příznivých oblastí a oblastí s environmentálními (ekologickými) omezeními, kde jsou částky podpory vyšší. Všichni zemědělci budou mít po přistoupení nárok na přímé platby. Minimální výměra půdy musí být 1 hektar.

Tržní opatření

Kromě přímých plateb však již od okamžiku vstupu budou moci čeští zemědělci využívat ostatní prvky SZP, včetně tzv. tržních opatření. Ceny, které zemědělci obdrží za své výrobky, budou podporovány stejným způsobem jako v EU: intervenční nákupy za intervenční ceny, ochrana pomocí dovozních cel, exportní subvence na přebytky, soukromé skladování, apod. Na tato tržní opatření byla pro Českou republiku z evropských zdrojů vyjednána částka **300 milionů euro** na celé programové období 2004-2006.

Vyjednaná výše produkčních limitů

Účelem kvót je zachování cen a zamezení nadměrným přebytkům. Velikost vyjednaných limitů výroby by neměla ohrožovat budoucnost tuzemského zemědělství, neboť s výjimkou cukru se podařilo vyjednat kvóty zajišťující větší rozměr zemědělské produkce, než je v současnosti dosahován. Stanovení tzv. základní plochy a referenčního výnosu u rostlinné výroby, resp. stropů premii u hospodářských zvířat, je důležité pro určení maximální výše přímých plateb.

Kvóty dohodnuté pro ČR:

Základní plocha orné půdy	2 253 598 hektarů
Referenční výnos	4,20 tun na hektar
Mléko	2 682 143 tun, (pro r. 06 rezerva 55 788 t)
Tučnost mléka	4,21 %
Krávy bez tržní produkce mléka	90 300 kusů
Ovce	66 733 kusů
Zvláštní prémie na voly a býky	244 349 kusů
Porážková prémie	483 382 kusů (dospělý skot), 27 380 kusů (telata)
Cukr	454 862 tun
Škrob	33 660 tun
Len - dlouhé a krátké vlákno	1 923 tun (dlouhé vlákno), 2 866 tun (krátké vlákno)
Sušená píce	27 942 tun
Zpracované ovoce a zelenina	12 000 tun (rajčata), 1 287 tun (broskve), 11 tun (hrušky).

Strukturální opatření

Prostředky Evropské unie na strukturální opatření budou čerpány prostřednictvím dvou programových dokumentů: Operačního programu „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“ a tzv. „Horizontálního plánu rozvoje venkova“.

OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

Program navazuje na opatření předvstupního programu **Sapard** a je financován z **Orientační sekce** Evropského zemědělského záručního a orientačního fondu (EAGGF) a z Finančního nástroje pro orientaci rybolovu (FIFG).

Jeho cílem je **posílení konkurenceschopnosti** českého zemědělství i lesnické výroby. Měl by přispět k zachování životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje venkova založeného na kombinaci udržitelného zemědělství s kvalitním zpracováním zemědělských produktů a přizpůsobení českého zemědělství evropskému modelu.

Program je členěn do tří priorit, které se dále rozdělují na opatření a podopatření (viz tabulka). Podíl veřejných zdrojů (strukturální fondy + státní rozpočet) na financování opatření je v rozmezí od 50 % do 100 %. Celková částka z evropských zdrojů představuje 173,9 milionů euro, ze státního rozpočtu je pak určeno 76,7 mil. euro.

V rámci tohoto operačního programu se ČR rozhodla realizovat také komunitární iniciativu **LEADER+**, a to v rámci podopatření 2.1.4. „Rozvoj venkova“, neboť v programovém období 2004-2006 nebude České republice umožněno se na tomto programu EU podílet přímo.

Finanční alokace na operační program v letech 2004-2006, v mil. eur (běžné ceny)

Priority/Opatření	EU	ČR	Celkem
1. Podpora zemědělství, zpracování zemědělských produktů a lesní hospodářství	97,5	53,7	151,1
1.1 Investice do zem. majetku a zem. podniků	78,4	46,0	124,5
1.2 Zlepšení zpracování zem. výrobků a jejich marketing	10,0	4,3	14,3
1.3. Lesní hospodářství	9,1	3,3	12,4
2. Rozvoj venkova, rybářství a odborného vzdělávání	73,4	22,0	95,4
2.1 Posílení přizpůsobivosti a rozvoj venkovských oblastí	65,3	18,7	84,0
2.2 Odborné vzdělávání	1,1	0,4	1,5
2.3 Rybářství	7,0	3,0	9,9
3. Technická pomoc	3,0	1,0	4,0
Celkem	173,9	76,7	250,6

Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP)

HRDP je financován ze **Záruční sekce** Evropského zemědělského záručního a orientačního fondu. Jeho cílem je zmírnit rozdíly v rentabilitě podniků v méně příznivých

oblastech, které vyplývají z rozdílných přírodních podmínek, zlepšit nepříznivou věkovou strukturu zemědělců, snížit zornění půdy, zabránit erozi půdy a v dostatečném rozsahu zajistit obhospodařování zemědělské půdy v souladu se Zásadami správné zemědělské praxe. Prioritou HRDP je **trvale udržitelný rozvoj** zemědělství, venkova a jeho přírodních zdrojů.

Program se člení do šesti opatření (viz tabulka). Podíl zdrojů z evropských fondů na celkových nákladech projektu je u HRDP na úrovni 80 %, zbylých 20 % je příspěvek ze státního rozpočtu ČR. Podíl soukromých zdrojů není vyžadován.

Celková předpokládaná finanční částka na HRDP pro období 2004 -2006 činí 678,5 milionů euro, z toho příspěvek ze strany EU představuje 524,8 milionů euro.

Finanční alokace na HRDP v letech 2004-2006, v mil. eur (běžné ceny)

Opatření	EU	ČR	Celkem
1. Předčasné ukončení zemědělské činnosti	7,1	1,8	8,9
2. Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními	243,7	60,9	304,7
3. Agro-environmentální opatření	268,0	67,0	335,0
4. Lesnictví	16,5	4,1	20,6
5. Zakládání skupin výrobců	4,6	1,2	5,8
6. Technická pomoc	2,8	0,7	3,5
Celkem	542,8	135,7	678,5

Administrace prostředků Společné zemědělské politiky v České republice

Klíčovou úlohu pro čerpání a celkovou správu agrárních dotací z Evropské unie hraje **Agrární platební agentura**. Původně bylo zamýšleno, že by finanční prostředky z fondů EU měly v tuzemsku na starosti dvě platební agentury.

Jednu by představoval Státní zemědělský intervenční fond (SZIF), který by se zaměřoval zejména na platby v rámci společných organizací trhu, na intervenční opatření a na poskytování vývozních subvencí. Druhou platební agenturu by představovala nově vzniklá instituce, která by měla v popisu práce zejména administraci prostředků z orientační sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF)

V červenci loňského roku však bylo rozhodnuto o vytvoření jediné instituce, která i lépe vyhovuje požadavkům EU na co nejmenší počet zmocněných agentur. Důvodem je úspora nákladů. Funkci platební agentury tak v České republice vykonává pouze **Státní zemědělský intervenční fond**.

Její akreditace se však zdařila až na poslední chvíli, což vzbudilo kritiku i obavy ze strany některých zemědělců. Zmocnění k činnosti agentury vydalo Ministerstvo financí až 30. dubna letošního roku, tedy až v předvečer vstupu do Evropské unie.

Také v průběhu měsíce června je možné si vybrat z široké nabídky kurzů, seminářů a konferencí, vztahujících se k tématům spojených s evropskou integrací. Na své si jistě přijdou odborníci na energetiku, životní prostředí, corporate governance či zájemci o využívání dotací ze strukturálních fondů Evropské unie. Zajímavou akcí si mohou vybrat i ti, kteří se zabývají otázkami dalšího rozšiřování EU a vztahu Společenství k Turecku.

Bližší informace ohledně programu těchto akcí má k dispozici EU kancelář České spořitelny.

datum	místo konání	název a charakteristika akce
1. - 4.6.2004	Bonn, Německo	„Mezinárodní konference pro obnovitelnou energii“; konference EREC: http://www.erec-renewables.org
4. - 5.6.2004	Brusel, Belgie	„Měření emocionální ekonomiky Evropy, 2004“; Konference Gallup Europe: http://www.gallup-europe.be/events/meee04/main.htm
7. - 8.6.2004	Lucemburk, Lucembursko	„Nový vývoj evropské environmentální politiky - povinnosti členských států“; seminář EIPA: http://www.eipa.nl/home/eipa.htm?http://www.eipa.nl/activities/04/53001_7Jun/en/invitation.htm&2
10. - 11.6.2004	Paříž, Francie	„Jak získat dotace z evropských fondů?“, seminář Welcome Europe: http://www.welcomeurope.com/form_info.asp?id=16
14. - 15.6.2004	Paříž, Francie	„Spolupráce s evropskými institucemi“, seminář Welcome Europe: http://www.welcomeurope.com/form_info.asp?id=21
14. - 16.6.2004	Lyon, Francie	„Liberalizace energetiky – kam odsud kráčíme?“, výroční konference Eurelectric: http://www.eurelectric.org/download/download.aspx?UserID=11691&DocumentFileID=25649
16. - 18.6.2004	Leipzig, Německo	„Služby veřejného zájmu: šance pro integrovanou Evropu“, Kongres CEEP: http://www.ceep.org/en/events/events.htm
17.6.2004	Brusel, Belgie	„Turecko a EU?“, konference Přátelé Evropy: http://www.friendsofeurope.org/conf_ataglance.asp?ConfId=335&frame=yes%7Ebas&frame=yes~bas
17. - 18.6.2004	Maastricht, Nizozemsko	„Corporate governance – nedávný vývoj“, Seminář EIPA: http://www.eipa.nl/home/eipa.htm?http://www.eipa.nl/activities/04/32101_17Jun/en/invitation.htm&2
18. - 19.6.2004	Barcelona, Španělsko	„Výzvy řízení výzkumu – rozvoj strategie a financování“, EUA workshop: http://www.eua.be/eua/en/membership_community_Barcelona.jsp
22. - 23.6.2004	Brusel, Belgie	„Rozšíření EU: Výzvy a příležitosti pro asociace“, seminář ESAE: http://www.esae.org/
23. - 25.6.2004	Brusel, Belgie	„Financování nemovitostí“, kongres European Mortgage Federation: http://www.hypo.org/Content/Default.asp?
24. - 25.6.2004	Maastricht, Nizozemsko	„Chápání procesu rozhodování v EU: principy, postupy a praxe“, seminář EIPA: http://www.eipa.nl/home/eipa.htm?http://www.eipa.nl/

Statistické okénko

Statistické okénko v tabulkové formě zobrazuje důležité makroekonomické a finanční ukazatele zemí přistupujících do Evropské unie se zřetelem na kritéria definovaná v Maastrichtské smlouvě: meziměsíční, meziroční a průměrnou inflaci, indikátory deficitu schodku státního rozpočtu a státního dluhu vyjádřené v poměru k HDP a volatilitu devizových kurzů národních měn k euro. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU.

Cenový vývoj

	Meziměsíční inflace v %			Meziroční inflace v %			Průměrná meziroční inflace v %		
	II-04	III-04	IV-04	II-04	III-04	IV-04	II-04	III-04	IV-04
EU-15	0,2	0,6	0,4	1,5	1,5	1,8	1,9	1,8	1,8
EU - minimum	-	-	-	-	-	-	1,1	1,0	1,0
ČR	0,1	0,1	0,1	2,0	2,1	2,0	0,4	0,6	0,8
Estonsko	0,2	0,4	0,6	0,6	0,7	1,5	1,1	1,0	1,0
Kypr	0,0	0,9	0,7	1,4	0,1	0,1	3,5	2,9	2,5
Litva	-0,2	0,5	0,3	-1,2	-0,9	-0,7	-0,9	-0,9	-0,9
Lotyšsko	0,6	1,0	0,6	4,3	4,7	5,0	3,3	3,5	3,8
Maďarsko	1,1	0,5	0,3	7,0	6,6	7,0	5,0	5,2	5,4
Malta	0,0	0,5	3,8	0,9	0,5	3,6	N/A	1,8	1,8
Polsko	0,1	0,4	0,7	1,8	1,8	2,3	0,9	1,0	1,2
Slovensko	0,7	0,2	0,0	8,4	7,9	7,8	8,6	8,6	8,6
Slovinsko	0,2	0,6	0,6	3,6	3,5	3,6	5,2	5,0	4,9

Pozn.: založeno na bázi harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP); průměrná meziroční inflace je dvanáctiměsíční klouzavý průměr meziroční změny harmonizovaného indexu spotřebitelských cen; EU – minimum je průměr průměrné inflace ve třech členských státech EU-15 s její nejnižší hodnotou. Zdroj: Eurostat

Fiskální vývoj

	Deficit státního rozpočtu k HDP v %			Státní dluh k HDP v %		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
EU-15	-1,0	-2,0	-2,6	63,2	62,5	64,0
ČR	-6,4	-6,4	-12,9	25,2	28,9	37,6
Estonsko	0,3	1,8	2,6	4,7	5,7	5,8
Kypr	-2,4	-4,6	-6,3	64,4	67,1	72,2
Litva	-2,1	-1,4	-1,7	23,4	22,8	21,9
Lotyšsko	-1,6	-2,7	-1,8	16,2	15,5	15,6
Maďarsko	-4,4	-9,3	-5,9	53,5	57,1	59,0
Malta	-6,4	-5,7	-9,7	61,8	61,7	72,0
Polsko	-3,5	-3,6	-4,1	36,7	41,2	45,4
Slovensko	-6,0	-5,7	-3,6	48,7	43,3	42,8
Slovinsko	-2,7	-1,9	-1,8	26,9	27,8	27,1

Pozn.: na základě standardu ESA 95; zdroj: Eurostat

Volatilita devizových kurzů národních měn k euro

	Za posledních 24 měsíců			Za posledních 12 měsíců		
	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %
Česká koruna	31,61	+9,2	-5,1	32,27	+3,3	-3,2
Estonská koruna	15,65	+0,0	-0,0	15,65	+0,0	-0,0
Kyperská libra	0,582	+1,9	-1,2	0,585	+0,5	-0,3
Litevský litas	3,453	+0,0	-0,0	3,453	+0,0	-0,0
Lotyšský lat	0,631	+9,2	-6,7	0,654	+4,6	-3,4
Maďarský forint	251,0	+6,9	-8,4	258,6	+4,4	-5,6
Maltská lira	0,423	+3,2	-2,1	0,428	+0,9	-1,0
Polský zlotý	4,361	+16,2	-11,6	4,613	+6,2	-6,5
Slovinský tolar	233,0	+3,3	-2,5	236,4	+1,4	-1,1
Slovenská koruna	41,70	+4,3	-7,0	41,03	+2,7	-3,2

Pozn.: průměrný kurz je prostý aritmetický kurz měny daného státu k euro v uvedeném období, odchylka maximum je procentní odchylka maximálního kurzu v daném období od průměru, odchylka minimum je procentní odchylka minimálního kurzu od průměru, zdroj: ECB. Referenční období končí k 31.5.2004.

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

